26. Пераблыталіся часткі прыказак: *1) сёння зробіш; 2) адною рукою; 3) лепей крышку зрабіце; 4) лета прагуляеце; 5) чым багата нагаварыце; 6) заўтра як знойдзеш; 7) восенню не зберыце; 8) і вузла не завяжаш.*
Выберыце правільныя варыянты.

А) 1-5, 2-7, 3-6, 4-8. **Б)** 1-7, 2-6, 3-5, 4-8. **В)** 1-6, 2-5, 3- 8, 4-7.
Г) 1-8, 2-7, 3-6, 4-5. **Д)** 1-6, 2-8, 3-5, 4-7.

27. Якая прыказка зашыфравана лічбамі, што абазначаюць месца пэўнай літары ў беларускім алфавіце:

5, 28, 14, 21, 2, 6, 9, 1, 4, 15, 31, 15, 6, 2, 28, 3, 1, 6?

1) У розуму тысячы вачэй. 2) Дзе веды, там смеласць.
3) Дыму без агню не бывае. 4) Агонь агнём не тушаць.

А) няма правільнага варыянта. **Б)** 1. **В)** 2. **Г)** 3. **Д)** 4.

28. Разгадайце загадку: *Стаіць сасна, на сасне лён, на льне жыта.*

А) стол, абрус, хлеб. **Б)** дрэва, каласы, зерне. **В)** гара, трава, ручай.
Г) хата, дах, комін. **Д)** дах, палавік, мех.

29. Якое сапраўднае імя Зоські Верас?

А) Людвіка Антонаўна Сівіцкая-Войцік.
Б) Марыя Уладзіміраўна Багушэвіч. **В)** Марыя Чарноўская.
Г) Соф'я Васільеўна Корвін-Крукоўская.
Д) Францішка Уршуля Радзівіл.

30. У якім парадку трэба размясціць дадзеныя словы, каб у выдзеленых клетках па дыяганалі злева направа можна было прачытаць слова-назву твора Алеся Пісьмянкова, асноўная думка якога ў тым, што вопыт папярэднікаў – духоўны грунт чалавека і крыніца яго аптымізму?

1) проста; 2) пруткі; 3) пабыць; 4) пробка; 5) прабел; 6) прадам.

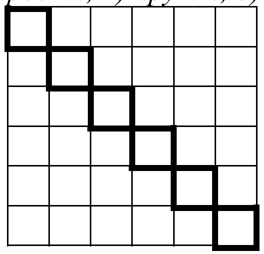

А) 1, 5, 2, 4, 3, 6. **Б)** 4, 2, 3, 5, 6, 1. **В)** 2, 3, 6, 1, 5, 4.
Г) 6, 1, 4, 3, 2, 5. **Д)** 3, 5, 1, 6, 4, 2.

Конкурс арганізаваны і праводзіцца Грамадскім аб'яднаннем «Беларуская асацыяцыя «Конкурс» сумесна з Акадэміяй паслядыпломнай адукацыі пад эгідай Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь.

220013, г. Мінск, вул. Дарашэвіча, 3, тэл. (017) 292 80 31, 292 34 01, 290 01 53
e-mail: info@bakonkurs.by http://www.bakonkurs.by/

ГА «БА «Конкурс». Заказ 11. Тыраж 38900 экз. г. Мінск. 2011 г.

Конкурс па беларускай мове
«БУСЛІК-2011»

Чацвер, 17 лютага 2011 года

- працягласць работы над заданнем 1 гадзіна 15 хвілін;
- карыстацца падручнікамі, канспектамі, справачнай літаратурай забараняецца;
- кожны правільны адказ адзначаецца трыма, чатырма ці пяццю баламі; колькасць балаў, якія атрымлівае ўдзельнік, адказваючы на пытанне правільна, вызначаецца складанасцю пытання (10 лягчэйшых пытанняў – па 3 балы, 10 найбольш складаных – па 5 балаў, астатнія 10 – па 4 балы); складанасць пытання вызначаецца па колькасці ўдзельнікаў, якія правільна на яго адказалі;
- няправільны адказ адзначаецца чвэрцю балаў, прадугледжаных за дадзенае пытанне, і залічваецца са знакам «мінус», у той час, як не даўшы адказу, удзельнік захоўвае раней набраныя балы;
- на кожнае пытанне маецца толькі адзін правільны адказ;
- самастойная і сумленная работа над заданнем – галоўнае патрабаванне арганізатараў да ўдзельнікаў конкурсу;
- на старце ўдзельнік атрымлівае авансам 30 балаў;
- максімальная колькасць балаў, якую можа атрымаць удзельнік конкурсу, – 150;
- пасля заканчэння конкурсу лісток з заданнем застаецца ўдзельніку.

Заданне для вучняў 5-6 класаў

1. Якога слова не хапае ў словах Якуба Коласа:

Вось паслухай, зрабі ласку:
Раскажу табе я ... ?

А) гісторыю. **Б)** загадку. **В)** прыказку. **Г)** смяшынку. **Д)** казку.

2. Колькі чалавек у дружнай сямейцы, пра якую расказаў у вершаваных радках М. Маляўка?

Дружная сямейка:
Мама, тата, дзед,
Васілёк, Сяргейка,
Глеб і я, Міхед.

А) 4. **Б)** 5. **В)** 6. **Г)** 7. **Д)** 8.

3. Падбярыце з прапанаваных сінонім да слова ***палагаднела***:

А) разгневалася. **Б)** падабрэла. **В)** ацерабілася.
Г) папрыгажэла. **Д)** выспалася.

4. Як называецца ўчастак поля, які выкарыстоўваецца пад пасевы?

А) узлесак. **Б)** палетак. **В)** луг. **Г)** пералесак. **Д)** прыбярэжжа.

5. Вызначце з прыведзеных мнагазначнае слова:

1) іголка; 2) самалёт; 3) тралейбус.

А) няма мнагазначнага слова. **Б)** усе словы мнагазначныя. **В)** 1. **Г)** 2. **Д)** 3.

6. У якіх словах замест пропуску напішаце літару **э**:

1) т..левізар; 2) гард..роб; 3) т..атр; 4) т..лефон?

А) ва ўсіх словах. **Б)** ва ўсіх словах, акрамя 4. **В)** 1, 3, 4. **Г)** 2, 3. **Д)** 3, 4.

7. Выберыце з прыведзеных слоў толькі назоўнікі жаночага роду:

1) ручай, 2) куст, 3) ноч, 4) лета, 5) далонь, 6) сонца, 7) дрэва.

А) 1, 2. **Б)** 3, 5. **В)** 4, 6. **Г)** 5, 6. **Д)** 6, 7.

8. Вызначце склон выдзеленых назоўнікаў у вершаваных радках Якуба Коласа: *Пабяліла зіма і* ***палі****, і* ***лугі****, І* ***сады****, і* ***лясы****, і над рэчкай* ***стагі****.*

А) назоўны. **Б)** родны. **В)** давальны. **Г)** вінавальны. **Д)** творны.

9. У якім слове з дадзеных усе зычныя мяккія?

1) дарога; 2) дзень; 3) плынь.

А) усе словы. **Б)** няма правільнага варыянта. **В)** 1. **Г)** 2. **Д)** 3.

10. Колькі разоў паўтараецца [а] у словах сказа?

Аднойчы, калі моцна разгулялася мяцеліца, нехта пастукаў у акно.

А) 10. **Б)** 11. **В)** 12. **Г)** 13. **Д)** 14.

11. *Люлі, люлі, люлі,*
Прыляцелі гулі,
Селі на варотах
У чырвоных ботах ...

Дадзеныя радкі з'яўляюцца пачаткам … .

А) заклічкі. **Б)** прыказкі. **В)** лічылкі. **Г)** забаўлянкі. **Д)** калыханкі.

12. Якім членам сказа з'яўляюцца выдзеленыя ў тэксце словы?

Расцвітае луг ***вясновым*** *цветам,*
Пчолы пачалі ***мядовы*** *збор.*
За азёрамі пад небам ***светлым***
Не сціхае птушак ***звонкі*** *хор. (А. Русак)*

А) дзейнікам. **Б)** выказнікам. **В)** дапаўненнем.
Г) азначэннем. **Д)** акалічнасцю.

13. Размясціце дадзеныя сказы так, каб атрымаўся тэкст.

1) Матылькі, жучкі пазалазілі ў чашачкі кветак.
2) Буйныя кроплі ўпалі на лісты дрэў, на зямлю.
3) У лесе нечакана пайшоў дождж. 4) І ўсе пачалі хавацца ад дажджу.

А) 1, 2, 3, 4. **Б)** 2, 1, 4, 3. **В)** 3, 2, 4, 1. **Г)** 4, 3, 2, 1. **Д)** 4, 3, 1, 2.

14. Вызначце з дадзеных лексічнае значэнне слова ***гарлачык***: *1) паданне пра старадаўнія часы; 2) круглы пірог; 3) вадзяная лілея; 4) павучальны выраз.*

А) няма правільнага значэння. **Б)** 1. **В)** 2. **Г)** 3. **Д)** 4.

15. Якія тры літары ёсць у рускім алфавіце, але адсутнічаюць у беларускім?

А) няма такіх літар. **Б)** ъ, щ, и. **В)** щ, и, ь. **Г)** ъ, и, й. **Д)** ъ, ш , и.

16. Якія словы з дадзеных запісаны правільна?

1) степь; 2) глыб; 3) дробь; 4) восем.

А) усе словы запісаны правільна. **Б)** няма правільна запісаных слоў.
В) 1, 3. **Г)** 2, 3, 4. **Д)** 2, 4.

17. Вызначце з дадзеных сказы з аднароднымі членамі: *1) Руплівыя і працавітыя пчолы збіраюць мёд. 2) Вучні стараюцца дапамагаць ветэранам. 3) У лесе хлопчык назбіраў поўны кошык баравікоў і падасінавікаў. 4) Ціха шумелі у парку таполі.*

А) усе сказы. **Б)** 1, 2, 3. **В)** 1, 3. **Г)** 2, 4. **Д)** 2, 3.

18. У якім радку запісаны дзеяслоў?

1) белы, пабелка, пабелены; 2) смешны, смяецца, смех;
3) зіма, зімоўка, зімовы.

А) усе радкі. **Б)** няма такога радка. **В)** 1. **Г)** 2. **Д)** 3.

19. Вызначце з дадзеных развітыя сказы: *1) Пішчаць птушаняты. 2) Дзеці дружна працуюць. 3) Вясна прынясе цяпло. 4) Заспявай мне песню.*

А) няма развітых сказаў. **Б)** усе сказы развітыя. **В)** усе сказы, акрамя 1.
Г) 2, 3. **Д)** 1, 2, 4.

20. Якое месца па ліку ў беларускім алфавіце займае літара ***ў***?

А) 12. **Б)** 16. **В)** 20. **Г)** 22. **Д)** 24.

21. Вызначце слова, у якім няма прыстаўкі:

1) раскусіць; 2) расціць; 3) растрэсці.

А) усе словы. **Б)** няма такога слова. **В)** 1. **Г)** 2. **Д)** 3.

22. Якія назоўнікі з дадзеных нельга паставіць у форме множнага ліку?

1) арэх; 2) гліна; 3) шпак; 4) вецер; 5) цукар.

А) усе назоўнікі. **Б)** няма правільнага варыянта. **В)** 1, 3. **Г)** 2, 5. **Д)** 3, 4.

23. *Празрыстую смалу на ствалах хвойных дрэў* называюць … .

А) сокам. **Б)** мёдам. **В)** пацярухай. **Г)** варэннем. **Д)** жывіцай.

24. Падбярыце з прапанаваных сінонімы да фразеалагічнага выраза ***два боты пара***: *1) аднаго поля ягада; 2) ні адсюль ні адтуль; 3) абуваць у лапці; 4) з аднаго цеста спечаны; 5) на адзін манер; 6) зямлі не чуць пад сабой.*

А) усе выразы. **Б)** 1, 4, 5. **В)** 2, 3, 6. **Г)** 3, 5. **Д)** 4, 5, 6.

25. Якія дзеясловы з дадзеных ужыты ў форме 2-ой асобы множнага ліку?

1) маўчыце; 2) просяць; 3) берагуць; 4) бяжым; 5) кажаце.

А) усе дзеясловы. **Б)** няма правільных варыянтаў. **В)** 1, 5. **Г)** 2, 3. **Д)** 3, 4.